

Vrijwilligers & Verzekeringen

De wet van 3 juli 2005
op de rechten van de vrijwilligers

Inhoudstafel

A

De wet van 3 juli 2005 op de rechten van de vrijwilligers

p. 2

p. 4 1 Op wie is de vrijwilligerswet van toepassing ?

- 4 Het begrip 'activiteit'
- 6 Het begrip 'vrijwilliger'
- 6 Het begrip 'organisatie'

p. 9 2 Waaruit bestaan nu die wettelijke verplichtingen ?

- 9 Informatieplicht
- 10 Kostenvergoeding
- 13 Aansprakelijkheid voor vrijwilligerswerk
 - 17 → De verzekeringsplicht
 - 18 → De verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid
 - 23 → De verzekering Rechtsbijstand
 - 23 → De verzekering Lichamelijke Ongevallen
 - 23 → Collectieve verzekering

B

De verzekeringspraktijk. Over risico's en verzekeringen

p. 24

- 26 Een verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid
- 26 Een verzekering Rechtsbijstand
- 27 Een verzekering Lichamelijke Ongevallen
- 27 Een verzekering Objectieve Aansprakelijkheid bij brand en ontploffing
- 28 De verzekeringen Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid Auto, Omnium en Lichamelijke ongevallen
- 28 Een Brandverzekering
- 29 Een Alle Risico's Elektronica
- 29 Een Bestuurdersaansprakelijkheid

C

Ook vrijwilligers lopen risico's...

p. 30

A

De wet van 3 juli 2005 op de rechten van de vrijwilligers

Het aantal Belgen dat vrijwillig hun vrije tijd opoffert voor anderen wordt vandaag geschat op anderhalf miljoen. Trouwens, wie kent er in zijn directe omgeving niet een persoon die zich onbaatzuchtig inzet voor een jeugdbeweging, zieken begeleidt naar hun arts, bejaarden gezelschap houdt of een feest mee helpt organiseren ?

Vrijwilligerswerk betekent je best doen voor anderen en de samenleving. Veel vrijwilligers maken zich geen zorgen om de mogelijke gevolgen van hun engagement. Ook heel wat bestuursleden denken niet altijd aan de gevaren van vrijwilligerswerk. Iedereen rekent op iedereen waardoor er vaak niets wordt geregeld. Op het moment dat het fout loopt, rijst de vraag wie de brokken zal betalen en of ze nog wel te lijmen zijn.

De realiteit is heel confronterend : vrijwilligers hebben geen statuut, noch genieten ze enige andere bescherming.

Om deze leemte op te vullen heeft de wetgever de wet van 3 juli 2005 ingevoerd. Deze wet legt een aantal regels op betreffende informatie, aansprakelijkheid, verzekeringen, onkostenvergoedingen en sociaal statuut. Gemakkelijkheidshalve noemen we deze wet in deze brochure 'de vrijwilligerswet'.

Dit initiatief was ongetwijfeld veelbelovend, maar toch bleven er vele openstaande vragen en elementen van praktische aard onbehandeld. Om hier een antwoord op te geven werd de wet enkele malen aangepast (de wetten van 27 december 2005 en 19 juli 2006).

Hoewel vandaag de laatste versie van de wet het mogelijk heeft gemaakt om schoon schip te maken met de problemen van het verleden, zijn er toch nog enkele openstaande punten. Het is aan de betrokken ministers om deze punten via een besluit vast te leggen.

Het Koninklijk Besluit met de minimale voorwaarden inzake verzekering werd goedgekeurd door de ministerraad.

1 Op wie is de vrijwilligerswet van toepassing ?

De vrijwilligerswet regelt de activiteit van de vrijwilliger binnen een organisatie. Zij is dus van toepassing op de vrijwilligers en de organisaties en bepaalt uitvoerig de bovenstaande begrippen.

Drie kernbegrippen vallen hierbij op : de activiteit, de vrijwilliger en de organisatie. Deze kernelementen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Om de bescherming die de wet biedt te genieten, moeten verschillende voorwaarden cumulatief vervuld zijn.

Het begrip “activiteit”

Het begrip activiteit staat voor een toestand waarin handelingen worden verricht, een bezigheid. In vrijwilligerswerk wordt doorgaans niets geproduceerd; het gaat om initiatief, dienstverlening, het aanbieden van hand- en spandiensten.

Hieraan zijn bepaalde voorwaarden verbonden:

→ Eerste voorwaarde

De activiteit moet worden uitgevoerd in België of ingericht vanuit België en geldt alleen indien de vrijwilliger daarenboven zijn hoofdverblijfplaats in België heeft.

Inzameling van kleding in België door een Belgische organisatie en deze transporteren van België naar Polen valt onder vrijwilligerswerk.

→ Tweede voorwaarde

De activiteit is niet verplicht. Vrijwilligerswerk kan niet onder dwang worden uitgeoefend, zelfs niet onder zachte dwang. De persoon kiest of, onder welke voorwaarden en waar hij/zij zich engageert, zonder dat hieraan een rechtstreekse beloning of sanctie verbonden is.

Stage lopen in een ziekenhuis om een diploma verpleegkunde te behalen of het uitvoeren van een werkstraf vallen hier niet onder aangezien het verplichte activiteiten zijn.

→ **Derde voorwaarde**

De activiteit wordt niet verloond. Vrijwilligers zetten zich in en leveren een 'inspanning'. Vrijwilligers leveren geen 'arbeidsprestaties' in de strikte zin van het woord. Daarom zijn prestatievergoedingen (of lonen) verboden.

Vrijwillige brandweelrui, die een hogere vergoeding ontvangen dan de toegelaten vrijwilligersvergoedingen, vallen niet onder deze definitie.

Nochtans weerhoudt het onbezoldigde karakter van de activiteit de organisatie er niet van om de vrijwilliger zijn onkosten te vergoeden die deze gemaakt heeft ten voordele van de organisatie.

Voor meer informatie over deze voorwaarde : zie verder onder 'Kostenvergoeding'.

→ **Vierde voorwaarde**

De activiteit moet worden uitgevoerd ten voordele van een ander persoon met uitzondering van:
- de vrijwilliger zelf.

Wie in een zelfhulpgroep actief is, valt niet onder deze definitie. Zelfhulp is immers gericht op de personen zelf, die zich organiseren om gezamenlijk hun eigen probleem aan te pakken.

- de familie, vrienden en kennissen. Doel: verhinderen dat elke vriendendienst automatisch als vrijwilligerswerk gecatalogeerd wordt, met alle verplichtingen die daaruit voortvloeien.

Iemand die zijn mindervalide buurman helpt met boodschappen doen, valt niet in het toepassingsveld van deze wet omdat deze activiteit uitgevoerd wordt in de privé-sfeer.

- de werkgever. Indien een persoon gebonden is aan de organisatie via een arbeidsovereenkomst (bediende of arbeider), een statutaire aanstelling (functionaris) of een dienstencontract (zelfstandige onderaannemer), kan deze persoon dezelfde taken als vrijwilliger niet uitvoeren voor dezelfde organisatie.

Valt niet onder deze wet: een persoon die werkt voor de plantsoendienst van de stad Brussel en die op vrijwillige basis de parken onderhoudt.

Maar een persoon die werkt op de studiedienst van 11.11.11 voor het beheer van dossiers in verband met duurzame ontwikkeling en die in zijn vrije tijd producten verkoopt ten voordele van deze organisatie valt wel onder deze wet.

→ **Vijfde voorwaarde**

De activiteit wordt ingericht door een organisatie.

Een commercieel bedrijf kan nooit in aanmerking komen als organisatie in het kader van vrijwilligerswerk. Het dient dus noodzakelijkerwijze te gaan om een feitelijke vereniging, een privaot of publiekrechtspersoon zonder winstoogmerk.

Het begrip 'vrijwilliger'

Een vrijwilliger is een natuurlijke persoon die een activiteit uitvoert die beantwoordt aan de hierboven vermelde voorwaarden.

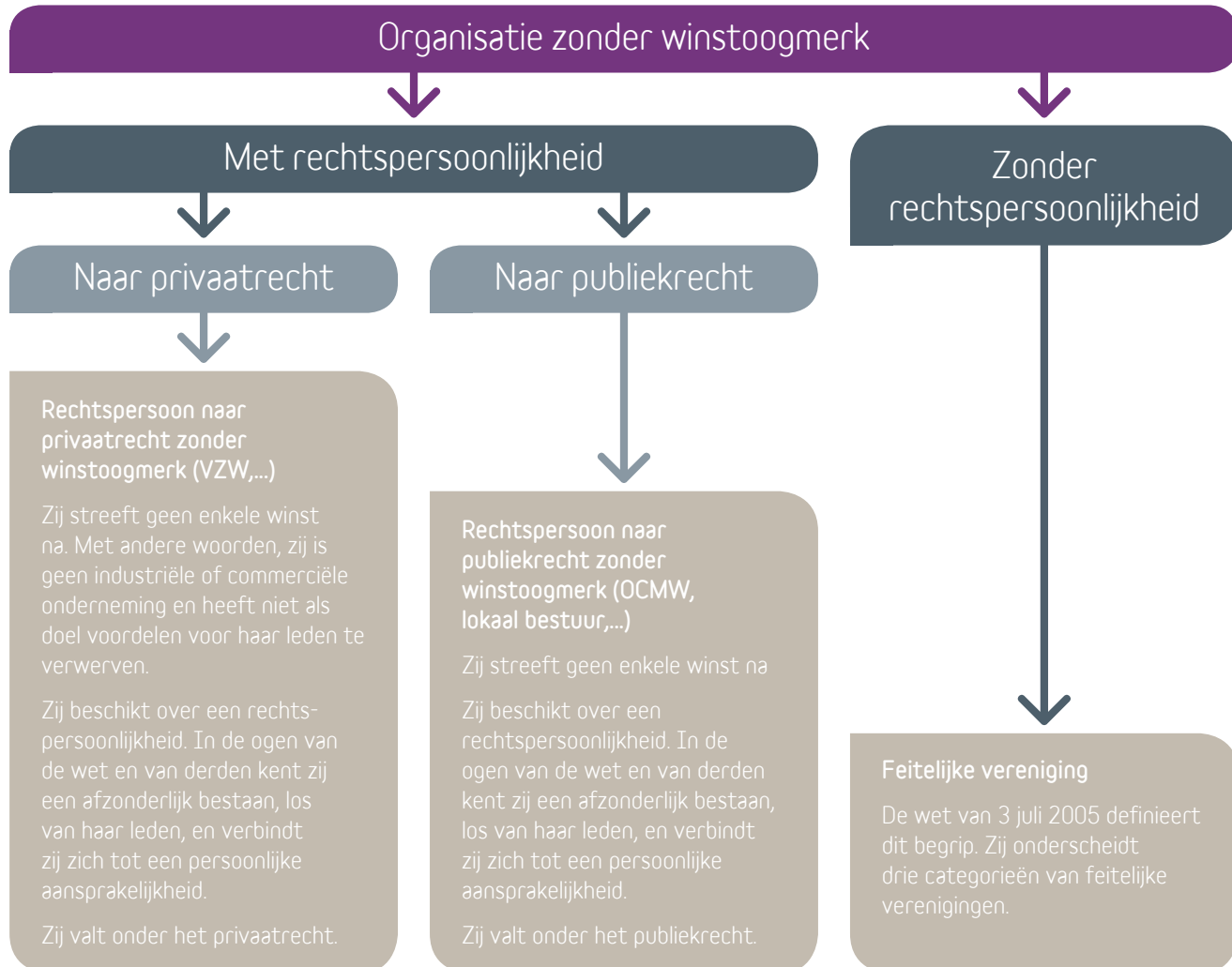
Enkel individuele mensen kunnen vrijwilligerswerk doen, rechtspersonen niet. Het personeel van bedrijven of openbare besturen dat gestimuleerd wordt zich extern in te zetten, valt hier wel onder.

Werknemers die binnen de bedrijfsmuren een feestje organiseren voor het personeel, vallen niet onder deze definitie.

Het begrip 'organisatie'

Een organisatie is elke feitelijke vereniging of privaot of publiekrechtspersoon, zonder winstoogmerk, die een beroep doet op vrijwilligers.

Wat definiëren wij als een feitelijke vereniging en privaot- of publiekrechtspersoon, zonder winstoogmerk ?

De rechtspersonen naar privaatrecht en publiekrecht zonder winstoogmerk vallen in ieder geval onder de wet (zie verder). Voor de feitelijke verenigingen wordt er nog een verder onderscheid gemaakt.

Hoe definieert de wet deze feitelijke verenigingen ?

Een feitelijke vereniging is 'elke vereniging zonder rechtspersoonlijkheid'.

De wet maakt hierbij verder onderscheid in drie types van feitelijke verenigingen:

- de gestructureerde feitelijke vereniging die onder de wet valt (type 1);
- de niet-gestructureerde feitelijke vereniging die onder de wet valt (type 2);
- de feitelijke vereniging die niet onder de wet valt (type 3).

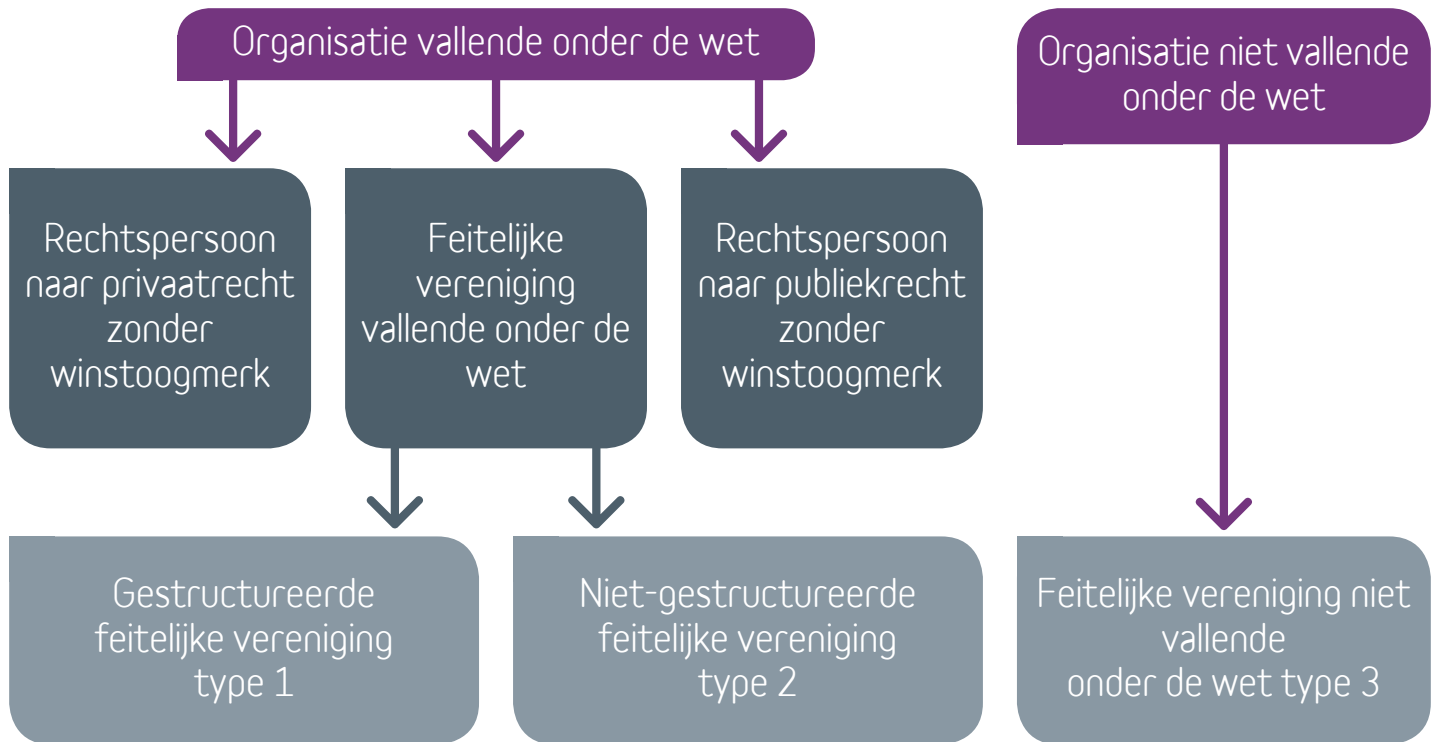
Aan elk type van feitelijke vereniging verbindt de wet een aantal criteria:

Wettelijke basiscriteria	type 1	type 2	type 3
Deze verenigingen moeten uit minstens twee personen bestaan.	☆	☆	Deze verenigingen beantwoorden niet aan deze criteria.
Deze personen bepalen het te bereiken sociaal oogmerk van de vereniging.	☆	☆	
Zij beogen een onbaatzuchtig doel.	☆	☆	
Zij oefenen directe controle uit over de werking van de vereniging, waarbij verondersteld wordt dat zij op de hoogte zijn van de wettelijke verplichtingen verbonden aan het vrijwilligerswerk (b.v. informatieplicht, eventueel verzekeringsplicht).	☆	☆	
Bijkomend criterium			
Deze verenigingen moeten : minstens één persoon contractueel in dienst hebben ; of deel uitmaken van een organisatie die personeel tewerkstelt.	☆		

Voorbeelden

- > van type 1 : een feitelijke vereniging die een poetsvrouw in dienst heeft;
- > van type 2 : vrijwillige cliniclowns die niet tot een organisatie behoren;
- > van type 3 : groepje vrienden die elke zaterdag samen gaan fietsen.

Samengevat

Waarom voorziet de wet dit onderscheid ?

Omdat ze tevens in functie van het type organisatie een aantal verplichtingen oplegt.

Verplichtingen	Rechtspersoon naar privaatrecht zonder winstoogmerk	Rechtspersoon naar publiekrecht zonder winstoogmerk	Feitelijke vereniging type 1	Feitelijke vereniging type 2	Feitelijke vereniging type 3
Informatieplicht	☆	☆	☆	☆	Wettelijke regels niet van toepassing
Kostenvergoeding	☆	☆	☆	☆	
Sociaal statuut	☆	☆	☆	☆	
Aansprakelijkheid	☆	☆	☆		
Verzekeringsplicht	☆	☆	☆		

2

Waaruit bestaan nu die wettelijke verplichtingen ?

De wet voorziet regels over :
informatieplicht, kostenvergoeding,
sociaal statuut, aansprakelijkheid en
verzekeringsplicht.

Informatieplicht

De vrijwilligerswet legt een informatieplicht op aan:

- de organisatie;
- de gemeenten en provincies.

Informatieplicht opgelegd aan de organisatie

De wet legt een informele informatieplicht op aan de organisatie om de vrijwilliger te beschermen voor hij zich engageert. Hiermee kan vermeden worden dat de vrijwilliger zich inzet voor een organisatie waarvan hij nauwelijks weet waarvoor ze staat.

De organisatie moet aan de vrijwilliger minimaal de volgende informatie bezorgen over:

- haar sociaal oogmerk en juridisch statuut (voor een feitelijke vereniging : identiteit van de verantwoordelijke(n));
- het bestaan van een verzekeringscontract opgelegd aan de gestructureerde organisatie door de wet (voor een niet-gestructureerde organisatie : stelsel van aansprakelijkheid en eventuele verzekering);
- het bestaan van eventuele andere verzekeringscontracten voor risico's verbonden aan vrijwilligerswerk;
- de terugbetaling van eventuele onkostenvergoedingen;
- het respecteren van het beroepsgeheim.

De organisatie moet deze informatie aan de vrijwilliger communiceren vóór de aanvang van haar activiteiten.

De organisatie mag zelf bepalen hoe ze deze informatie verspreidt (b.v.: op een ledenvergadering, via internetsite, folder, uithangbord, persoonlijke briefwisseling).

De organisatie moet kunnen aantonen dat ze deze informatie inderdaad heeft gecommuniceerd.

Informatieplicht opgelegd aan de gemeenten en provincies

De gemeenten en provincies zijn wettelijk verplicht om de organisaties binnen hun bevoegdheidsterritorium te wijzen op hun verzekeringsplicht. De wijze waarop dit dient te gebeuren wordt bepaald via een Koninklijk Besluit.

Kostenvergoeding

Uitgangspunt is dat het vrijwilligerswerk onbezoldigd is. Dat betekent niet dat vrijwilligers een vergoeding kunnen ontvangen voor de kosten die ze 'tijdens het verrichten van vrijwilligerswerk' maken.

Hoever mag de organisatie de gemaakte kosten vergoeden, waarbij de activiteit nog steeds als onbezoldigd wordt beschouwd?

Indien de organisatie aan de vrijwilliger een forfaitaire kostenvergoeding uitkeert, mag deze vergoeding niet meer bedragen dan **24,79 euro per dag en 991,57 euro per jaar**. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd (zijnde 31,44 euro per dag en 1.257,51 euro per jaar voor 2012). De forfaitaire kostenvergoeding heeft de status van kostenvergoeding en niet van inkomen aangezien vrijwilligerswerk per definitie onbezoldigd is. Binnen deze grenzen betaalt de vrijwilliger dus geen belastingen of sociale bijdragen.

Vergoedingen boven deze grenzen moeten gestaafd kunnen worden met bewijsstukken (b.v. facturen, kastickets,...). Bij gebrek hieraan worden deze ontvangsten namelijk beschouwd als een inkomen en wordt de vrijwilliger hierop belast. Dit noemt men werkelijke kostenvergoeding.

Dit roept onmiddellijk twee vragen op.

In hoeverre mogen deze twee systemen (forfaitaire kostenvergoeding en werkelijke kostenvergoeding) gecumuleerd worden?

De wet sluit uit dat eenzelfde vrijwilliger zowel een forfaitaire als een werkelijke vergoeding ontvangt. De organisatie kan wel opteren om met verschillende systemen te werken. Dan moeten de systemen wel duidelijk gepreciseerd worden volgens groepen vrijwilligers.

En wat gebeurt er indien een vrijwilliger actief is in verschillende organisaties?

In dat geval dient er een onderscheid gemaakt te worden in overeenstemming met het terugbetalingssysteem.

- Indien de vrijwilliger een werkelijke kostenvergoeding geniet, betaalt iedere organisatie de werkelijke gemaakte en bewezen kosten terug.
- Indien de vrijwilliger een forfaitaire kostenvergoeding geniet, is het aan hem erop te letten dat hij binnen de wettelijke grenzen blijft. Niets verhindert de organisaties hem een fiscale fiche te bezorgen of een 'verklaring op eer' te laten ondertekenen.

Wat met het sociaal statuut ?

De wetgever bleef niet ongevoelig voor het gegeven dat vrijwilligerswerk zo toegankelijk mogelijk moet zijn. Het algemene principe is dat mensen met een vervangingsinkomen vrijwilligerswerk kunnen doen.

Deze verenigbaarheid is weliswaar aan enkele voorwaarden gebonden.

Uitkeringsgerechtigde werkloze of (halftijds) bruggepensioneerde

Uitkeringsgerechtigde werklozen en (halftijdse) bruggepensioneerden kunnen met behoud van hun uitkeringen vrijwilligerswerk uitoefenen, op voorwaarde dat zij dit vooraf en schriftelijk aangeven bij het werkloosheidsbureau van de RVA.

Deze verplichting vervalt als de organisatie waarvoor hij werkt een algemene toelating heeft om gerechtigden op werkloosheidsuitkeringen vrijwillig tewerk te stellen.

Schriftelijke meldingsplicht door de vrijwilliger

Om vrijwilliger te zijn en toch zijn uitkering te behouden dient de kandidaat-vrijwilliger voor de aanvang van het vrijwilligerswerk bij de RVA een schriftelijke aangifte doen.

De wet stelt dat de RVA binnen twee weken (12 dagen om precies te zijn) een beslissing moet nemen.

De volgende situaties kunnen zich voordoen:

- de RVA neemt geen beslissing. Het vrijwilligerswerk wordt dan geacht aanvaard te zijn met behoud van de uitkering;
- de RVA stelt een beperking in waaraan de vrijwilliger zich moet conformeren;
- de RVA stuurt een weigering, wat inhoudt dat het vrijwilligerswerk niet aanvaard is en de vrijwilliger zijn activiteiten moet stopzetten.

De RVA kan de uitoefening van de activiteit met behoud van uitkeringen verbieden of slechts aanvaarden binnen bepaalde perken, indien hij aantoon:

- dat deze activiteit niet de kenmerken vertoont van vrijwilligerswerk;
- dat de activiteit, gezien de aard, de omvang en de frequentie ervan of gezien het kader waarin zij wordt uitgeoefend, niet of niet langer de kenmerken vertoont van een activiteit die in het verenigingsleven gewoonlijk door vrijwilligers wordt verricht;
- dat de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt van de werkloze zou verminderen.

De kandidaat-vrijwilliger kan meteen nadat hij een aanvraag heeft ingediend als vrijwilliger aan de slag. Indien de beslissing van de RVA beslissend of dwingend is, moet hij deze respecteren. Als hij dit niet doet, wordt hij gesanctioneerd. Deze sanctie geldt echter alleen voor de toekomst.

Schriftelijke meldingsplicht door de organisatie

Organisaties kunnen bij de RVA een aanvraag indienen tot algemene toestemming om gerechtigden op werkloosheidsuitkeringen vrijwillig tewerk te stellen.

In dat geval kan de RVA:

- de toestemming weigeren;
- een toelating geven met vrijstelling van individuele aangifte;
- een toelating geven zonder vrijstelling van individuele aangifte.

Arbeidsongeschikten

Voor iemand die arbeidsongeschikt is geldt de regel dat aan een adviserend arts toelating moet gevraagd worden om vrijwilligerswerk te mogen verrichten.

De kandidaat-vrijwilliger moet op het akkoord van de adviserende arts wachten voordat hij zich vrijwillig engageert. Doet hij dat niet, dan riskeert hij een sanctie : schorsing van de uitkering.

Dit in tegenstelling tot de uitkeringsgerechtigde werkloze of (halftijds) bruggepensioneerde, aangezien deze laatste zich onmiddellijk mag engageren, zelfs voordat een beslissing door de RVA is genomen.

Mensen die een leefloon ontvangen

De wet legt geen enkele voorwaarde op aan de begunstigen van een leefloon. Zij kunnen in alle vrijheid vrijwilligerswerk uitvoeren.

De praktijk leert ons nochtans dat het verstandig is in ieder geval het OCMW hiervan op de hoogte te brengen om alle misverstanden te voorkomen.

Mensen met een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden en een gewaarborgd inkomen voor Bejaarden

Ook zij kunnen zonder problemen in het vrijwilligerswerk stappen.

Gezinsbijslagen

Het ontvangen van gezinsbijslagen doet geen afbreuk aan de mogelijkheid om als vrijwilliger te werken.

Aansprakelijkheid voor vrijwilligerswerk

Alvorens dieper in te gaan op de aansprakelijkheid gedefinieerd door de wet op het vrijwilligerswerk, is het interessant om kort de basisprincipes van aansprakelijkheid toe te lichten

De basisprincipes van aansprakelijkheid

Aansprakelijkheid

= verplicht zijn de gevolgen te dragen van een fout waarbij aan een ander schade wordt berokkend

Burgerlijke aansprakelijkheid

= bescherming van de belangen van de benadeelde partij door zijn nadeel te vergoeden

Strafrechtelijke aansprakelijkheid

= bescherming van de belangen van de gemeenschap door een straf op te leggen aan de veroorzaker van de schade (zie voorbeeld 3)

Contractuele burgerlijke aansprakelijkheid

= ontstaat indien één van de contracterende partijen zijn verplichtingen niet nakomt en hiermee schade veroorzaakt aan zijn medecontractant (zie voorbeeld 1)

Extracontractuele burgerlijke aansprakelijkheid

= ontstaat indien een persoon een fout begaat en schade aan een derde veroorzaakt buiten elke contract (zie voorbeeld 2)

Persoonlijke extracontractuele burgerlijke aansprakelijkheid

= wanneer iemand persoonlijk aansprakelijk is voor zijn eigen fout

Kwalitatieve extracontractuele burgerlijke aansprakelijkheid

= wanneer iemand in zijn hoedanigheid aansprakelijk wordt geacht voor de fout van een ander

Persoonlijke extracontractuele burgerlijke aansprakelijkheid van de werknemer (in het kader van een arbeidsovereenkomst)

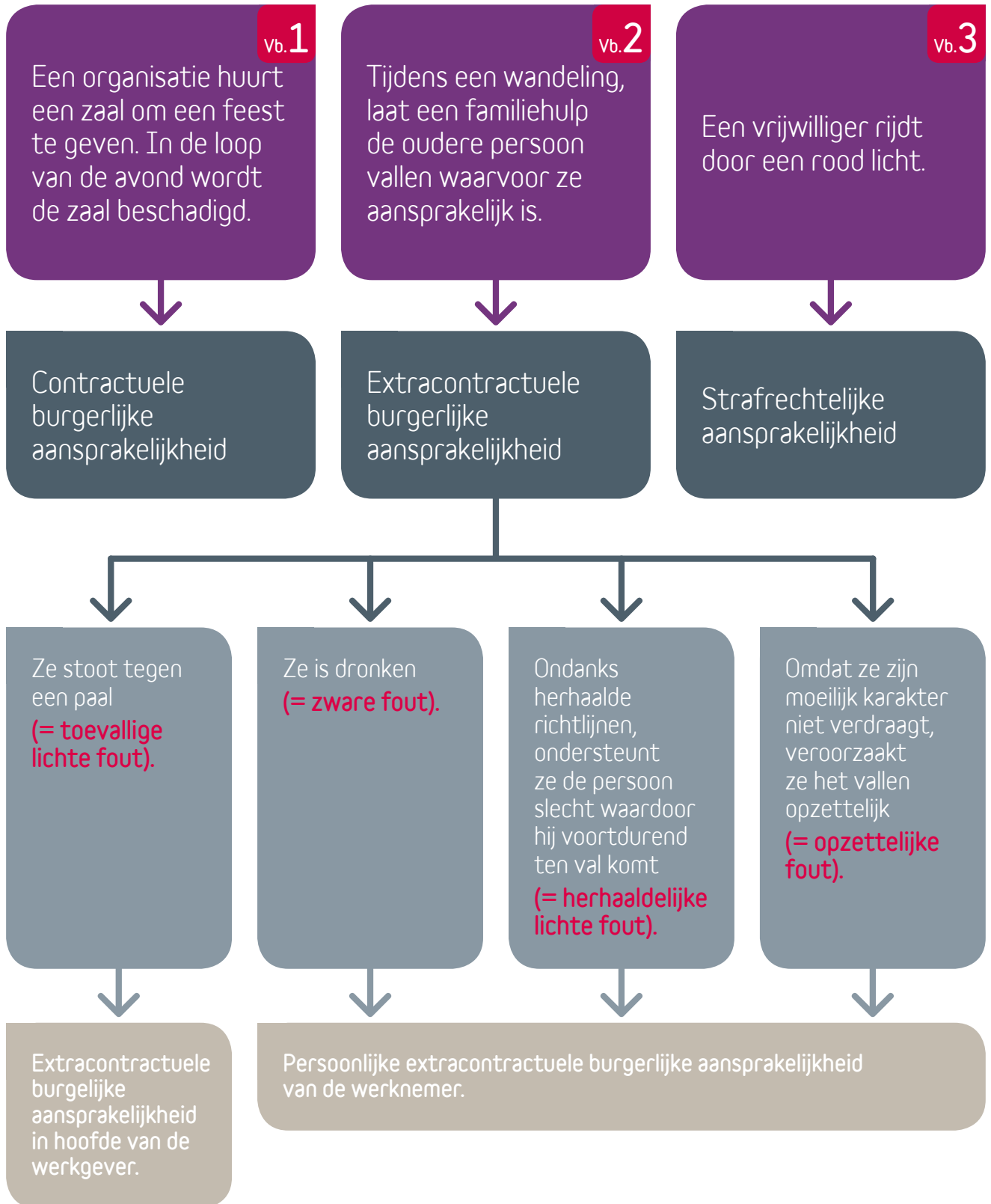
Een werknemer is persoonlijk verantwoordelijk voor:

- zijn opzettelijke fout
- zijn zware fout
- zijn herhaaldelijke lichte fout die schade veroorzaakt aan een derde

Kwalitatieve extracontractuele burgerlijke aansprakelijkheid van de werkgever (in het kader van een arbeidsovereenkomst)

Een werkgever wordt geacht verantwoordelijk te zijn voor de fout van zijn werknemer die schade veroorzaakt aan een derde

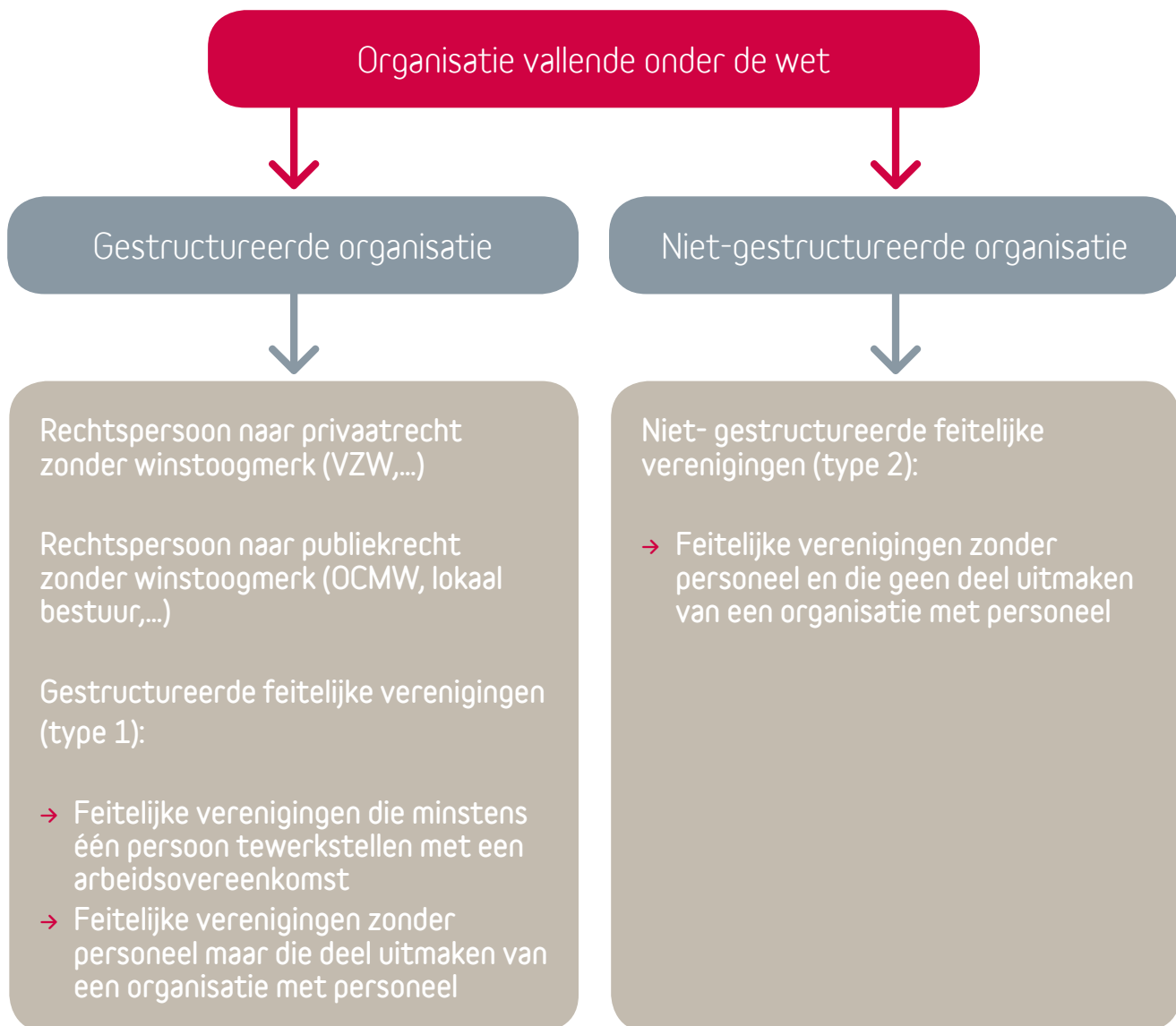
Elk van deze luiken van aansprakelijkheid kan als volgt toegelicht worden :

Aansprakelijkheidsregeling vrijwilligerswerk na de wet van 3 juli 2005

Met betrekking tot de organisatie maakt de vrijwilligerswet een onderscheid tussen «gestructureerde» organisaties en «niet-gestructureerde» organisaties en kent aan elk van beide een eigen aansprakelijkheidsstelsel toe.

Wat verstaan wij onder een gestructureerde en een niet-gestructureerde organisatie ?

Aansprakelijkheidsstelsel

De vrijwilligerswet wenst aan de vrijwilliger een gelijkaardige bescherming te bieden dan degene die de werknemer kan genieten. Zij schetst hiervoor een aansprakelijkheidsstelsel dat gelijkloopt met het systeem dat geldt tussen werknemers en werkgevers.

Een nuance op dit beginsel : deze wettelijke bescherming is beperkt tot vrijwilligers die deel uitmaken van gestructureerde organisaties. De anderen, te weten vrijwilligers in niet-gestructureerde organisaties, kunnen deze bescherming niet genieten.

	Aansprakelijkheid van de organisatie?	Aansprakelijkheid van de vrijwilliger?	Gevolgen voor het slachtoffer bij herstel?
Gestructureerde organisatie	De organisatie is aansprakelijk voor de lichte toevallige fouten van haar vrijwilligers tegenover derden.	De vrijwilliger blijft persoonlijk aansprakelijk voor: <ul style="list-style-type: none"> • zijn zware fout • zijn opzettelijke fout • zijn lichte herhaaldelijke fout tegenover derden. 	<ul style="list-style-type: none"> • In geval van lichte toevallige fout van de vrijwilliger kan het slachtoffer zich alleen tot de organisatie wenden. • In de andere gevallen dient het slachtoffer zich te wenden tot de vrijwilliger.
Niet-gestructureerde organisatie	De organisatie is niet aansprakelijk voor de fouten van haar vrijwilligers tegenover derden.	De vrijwilliger blijft persoonlijk aansprakelijk voor al zijn fouten tegenover derden.	Welke fout de vrijwilliger ook beging, het slachtoffer moet zich tot deze laatste wenden.

- Onder derden verstaan we:
 - de 'begunstigden' van het vrijwilligerswerk
 - de externe of 'echte' derden
 - collega-vrijwilligers
- Een bestuurslid blijft voor de taken als bestuurder (financiën, doorstorten voorheffingen en sociale bijdragen, algemene leiding van de vereniging, etc...) onderworpen aan de specifieke aansprakelijkheden die voorzien zijn in onder andere de vzw-wet.

De bestuurder geniet op dat vlak dus niet de immunitet die door de vrijwilligerswet werd bepaald, zelfs niet als hij zijn mandaat gratis zou uitvoeren.

De verzekeringsplicht

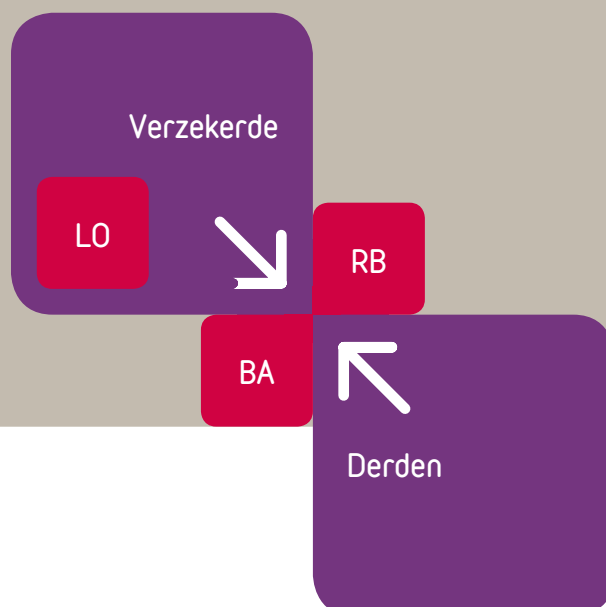
Organisatie en vrijwilliger kunnen schade veroorzaken aan derden. In deze gevallen wordt hun burgerlijke aansprakelijkheid aangesproken. Om zich in te dekken voor de gevolgen van deze aansprakelijkheid, kunnen ze een verzekering Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid sluiten.

Maar een vrijwilliger en een organisatie kunnen ook allebei schade oplopen veroorzaakt door derden. In dat geval zou het mogelijk zijn dat ze zich tegen de veroorzaker van deze schade keren. Om hen in de mogelijkheid te stellen dit te doen zonder hoogoplopende kosten, kunnen ze een verzekering Rechtsbijstand sluiten.

Tot slot kunnen de vrijwilligers lichamelijke schade oplopen. En ook hier willen ze graag vergoed worden voor hun letsels en schade. Om dit te verkrijgen kunnen ze een verzekering Lichamelijke Ongevallen onderschrijven.

Wat verstaan wij onder deze waarborgen ?

Burgerlijke Aansprakelijkheid (BA)	Beschermt de verzekerde tegen de gevolgen van een schade die hij, door zijn fout, heeft toegebracht aan derden.
Rechtsbijstand (RB)	Beschermt de belangen van de verzekerde, in geval van schade die hem door derden werd toegebracht.
Lichamelijke Ongevallen (LO)	Beschermt de verzekerde voor lichamelijke schade die hij oploopt.

De verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid

De vrijwilligerswet behandelt drie verzekeringscontracten die de burgerlijke aansprakelijkheid waarborgen:

- het verzekeringscontract BA onderschreven door de organisatie in overeenstemming met de wet;
- de verzekering BA Familiale;
- de verzekering BA Auto.

Verzekering BA in overeenstemming met de wet

De vrijwilligerswet verplicht een verzekering BA binnen de organisatie. Deze verplichting geldt echter slechts voor de gestructureerde organisaties.

Concreet :

	Verzekering BA?
Gestructureerde organisatie	Verplicht
Niet-gestructureerde organisatie	Geen verplichting Maar niets verhindert de organisatie een polis aansprakelijkheid te onderschrijven.

Het Koninklijk Besluit over de basisvoorwaarden van deze verzekering inzake te verzekeren kapitalen, vrijstellingen en uitsluitingen werd goedgekeurd.

Verzekering BA Familiële

De gestructureerde organisaties zijn verplicht een verzekering BA af te sluiten. De verzekering BA Familiële komt dus tussen in aanvulling op deze verzekering.

De niet-gestructureerde organisaties van hun kant hebben deze verplichting niet. De verzekering BA Familiële komt hier dan ook systematisch tussen.

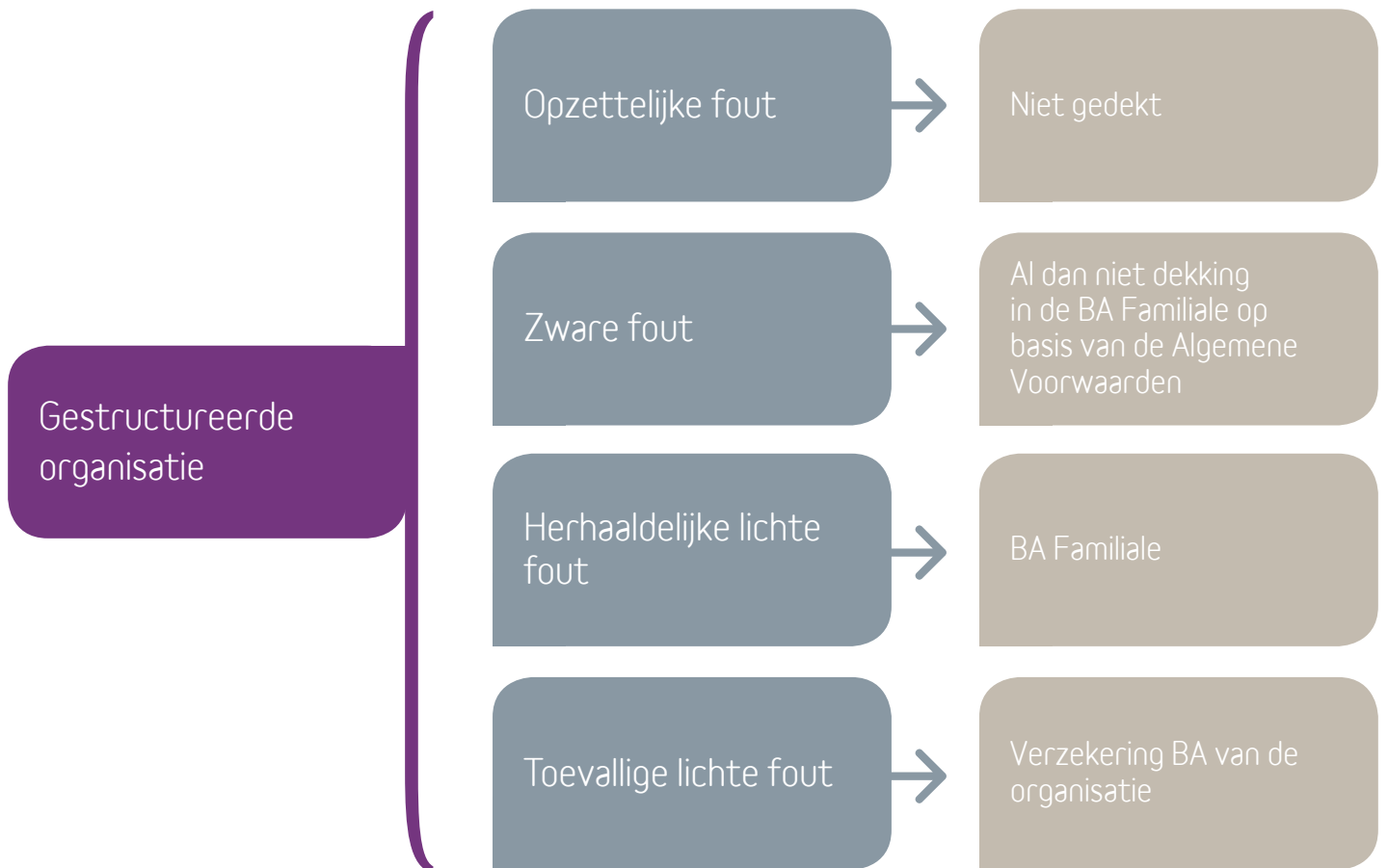
Wat betekent dit nu ?

	Verzekering BA Familiële ?
Gestructureerde organisatie	De verzekering BA Familiële komt tussen in aanvulling op de verzekering die de organisatie moet onderschrijven in overeenstemming met de wet.
Niet-gestructureerde organisatie	De verzekering BA Familiële komt systematisch tussen

Indien we het systeem bekijken dat door de wet in werking werd gesteld, zien we dat de vrijwilliger toch wel een reële bescherming geniet. Maar niet alles is perfect. Het huidige systeem omvat leemten.

- De verzekering BA Familiële is niet verplicht. Het is dus mogelijk dat een vrijwilliger die niet over deze polis beschikt, zich verplicht ziet de gevolgen van zijn fout voor eigen rekening te nemen. In deze context kunnen wij er alleen maar op aandringen dat de vrijwilliger een dergelijke polis onderschrijft.
- Het is aan de vrijwilliger de vrijstelling, bepaald door de polis BA Familiële, te betalen.
- De verzekering BA Familiële dekt nooit zware fouten die expliciet worden uitgesloten in de polis, noch opzettelijke fouten. Indien de vrijwilliger dergelijke fout begaat, is er nooit dekking.

Samenvatting

Niet-gestructureerde organisatie

Opzettelijke fout

Niet gedekt

Zware fout

Al dan niet dekking
in de BA Familiale op
basis van de Algemene
Voorwaarden

Herhaaldelijke lichte
fout

BA Familiale

Toevallige lichte fout

BA Familiale

Verzekering BA Auto

De wet gaat uit van het principe dat vrijwilligerswerk aanleiding kan geven tot verplaatsingen. Maar tijdens deze verplaatsingen kunnen zich ongevallen voordoen. Wie neemt deze ten laste? We bekijken de verschillende mogelijke situaties.

	Schade	Verzekeringen
Schade aan derden	Met het voertuig van de vrijwilliger	BA Auto van de vrijwilliger
Niet-gestructureerde organisatie	Met het voertuig van de organisatie	BA Auto van de organisatie
Schade aan het voertuig bestuurd door de vrijwilliger	Aan het voertuig van de vrijwilliger	→ Omnium van de vrijwilliger → Bij gebrek hieraan : schade ten laste van de vrijwilliger
	Aan een voertuig van een gestructureerde organisatie	→ Omnium van de organisatie → Bij gebrek hieraan : schade ten laste van de organisatie
	Aan het voertuig van een niet-gestructureerde organisatie	→ Omnium van de organisatie → Bij gebrek hieraan : schade ten laste van de vrijwilliger

Ook hier zijn er een aantal lacunes in de wet.

- De wet regelt niet alle gevallen die zich kunnen voordoen. De vrijwilliger moet dus in bepaalde omstandigheden schade vergoeden, zoals vermeld in de bovenstaande tabel.
- En zelfs indien zijn verzekeraar tussenkomt draagt de vrijwilliger hiervan de gevolgen : hij moet de vrijstelling zelf betalen of hij wordt geconfronteerd met een verhoging van zijn bonus-malus.

De verzekering Rechtsbijstand

In tegenstelling tot de burgerlijke aansprakelijkheid legt de wet op het vrijwilligerswerk geen enkele verplichting op om de rechtsbijstand te verzekeren. De wet beperkt zich tot de mogelijkheid om via Koninklijk Besluit deze uitbreiding tot verplichte verzekering van de rechtsbijstand op te leggen aan bepaalde categorieën vrijwilligers.

De beslissing van de wetgever trekt de waarde van deze verzekering allerminst in twijfel. Dit komt voort uit het feit dat de wetgever geen te zware financiële verplichtingen heeft willen opleggen aan de organisaties. In de praktijk hoort deze verzekering echter bijna standaard bij elke BA polis.

De verzekering Lichamelijke Ongevallen

Ook voor de verzekering in het kader van lichamelijke ongevallen en ziekten voorziet de wet op het vrijwilligerswerk in geen enkele verplichting. Ook hier spelen financiële lasten een rol. Men heeft willen vermijden dat de organisaties te zware verplichtingen op zich dienen te nemen.

De wet biedt de mogelijkheid om via **Koninklijk Besluit** deze verzekering al dan niet verplicht te stellen.

Nochtans leert de ervaring ons dat deze verzekering heel nuttig kan zijn. Meer dan 90% van de schadegevallen verbonden met vrijwilligerswerk kan terugvallen op deze verzekering. Wij kunnen de organisaties alleen maar aanraden deze te onderschrijven.

Collectieve verzekering

De vrijwilligerswet voorziet in de mogelijkheid dat een organisatie toetreedt tot een collectieve polis aangeboden door de overheden. De organisaties kunnen zich in dat geval voordelig en zonder bijkomende administratieve lasten verzekeren wat zeker voordelig is voor kleinere organisaties.

BB

De verzekeringspraktijk. Over risico's en verzekeringen

Vrijwilligerswerk houdt zoals alles in het leven risico's in.

Zo onderscheiden we:

- het risico schade toe te brengen aan derden en daarvoor aansprakelijk gesteld te worden (dit risico werd reeds uitvoerig toegelicht in het eerste deel van deze brochure);
- het risico op lichamelijke ongevallen van vrijwilligers;
- het risico op beschadiging van de goederen gebruikt in het kader van het vrijwilligerswerk.

Er zijn risico's die u zelf kunt dragen, er zijn risico's die de overheid voor u draagt en er zijn risico's die de verzekeraar voor u kan dragen. Via risicobeheer leert u deze risico's kennen en beheren. Risicobeheer houdt ook in dat u systematisch en regelmatig onderzoek doet naar de risico's die vrijwilligers, goederen en activiteiten kunnen lopen.

Daarom is het belangrijk dat u ook aan preventie werkt. Meer hierover in deel III van deze informatiebrochure: Ook vrijwilligers lopen risico's...

Maar eerst, welke verzekeringen hebt u nodig als vrijwilligersorganisatie of als vrijwilliger?

1 Een verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid

Als organisator van vrijwilligersactiviteiten of als vrijwilliger loopt u ook het risico burgerlijk aansprakelijk gesteld te worden. Het enige middel om die financiële problemen te voorkomen is een verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid.

2 Een verzekering Rechtsbijstand

Schade lijden door toedoen van een derde is al onprettig op zich. Maar indien u een terugvordering van deze derde wilt bekomen, dient u gerechtelijke stappen te ondernemen wat niet goedkoop is. Als gevolg hiervan bent u tweemaal slachtoffer.

Om dit te vermijden, kunt u een verzekering juridische bijstand onderschrijven die deze gerechtelijke kosten voor zijn rekening zal nemen.

3

Een verzekering Lichamelijke Ongevallen

Soms begaat u als vrijwilliger helemaal geen fout maar is er toch schade. In dat geval biedt een verzekering Lichamelijke Ongevallen een oplossing. Ze vergoedt medische kosten en voor zwaardere gevallen kan ze voorzien in uitkeringen bij invaliditeit en zelfs bij overlijden.

4

Een verzekering Objectieve Aansprakelijkheid bij brand en ontploffing

U organiseert een eetfestijn of een fuif en huurt hiervoor een zaal. Een kleine vonk kan op elk moment een ramp veroorzaken.

Sinds juli 1991 is de verzekering Objectieve Aansprakelijkheid bij brand en ontploffing daarom verplicht voor alle publiek toegankelijke gebouwen (gelimiteerd in de wet omschreven).

De verzekering zal de slachtoffers van een brand vergoeden zonder dat er een onderzoek dient te gebeuren naar de aansprakelijkheid.

Vraag eerst aan de verhuurder van de zaal de schriftelijke bevestiging dat deze verzekering werd afgesloten. Als er geen verzekering is, moet u zelf zo'n polis sluiten.

5

De verzekeringen Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid Auto, Omnium en Verkeer

De burgerrechtelijke aansprakelijkheidsverzekering voor motorrijtuigen is een verplichte verzekering die door de eigenaar van het motorrijtuig dient gesloten te worden. Na betaling van de premie zal de eigenaar van de wagen een verzekeringsattest krijgen: de groene kaart. Dit is een verplicht boorddocument. Op deze groene kaart staat voor welke wagen de verzekering van toepassing is. Deze aansprakelijkheidsverzekering geldt dus voor het betrokken voertuig, ongeacht wie de chauffeur is. Dit betekent dat u de auto kan uitlenen aan een vrijwilliger. Zodra de chauffeur de toelating heeft van de eigenaar van de wagen, geldt de aansprakelijkheidsverzekering.

Een aansprakelijkheidsverzekering vergoedt enkel de schade aan derden. Dit betekent dat de schade aan de wagen zelf in de aansprakelijkheidsverzekering niet verzekerd is, evenmin als de letsels die de bestuurder zelf oploopt. Het eerste kan verzekerd worden in een omniumverzekering en de letsels van de bestuurder via een polis Lichamelijke Ongevallen.

6

Een Brandverzekering

Iedereen draagt zorg voor zijn patrimonium. Uw gebouwen en hun inhoud zijn broodnodig om uw activiteiten te kunnen blijven uitoefenen. Heel wat gevaren bedreigen immers uw gebouwen en de roerende goederen. Denk maar aan brand, bliksem, ontploffing, waterschade, storm en hagel,...

Ook wanneer u huurder bent van een gebouw of een gedeelte ervan en er ontstaat brand, dan rust er een vermoeden van aansprakelijkheid op u. Deze aansprakelijkheid wordt niet verzekerd in uw aansprakelijkheidsverzekering maar wel in uw brandverzekering.

Indien deze brand ook nog overslaat op een huis van de burenspreker spreekt het voor zich dat u ook aansprakelijk gesteld wordt voor deze schade aan de burenspreker. Via de waarborguitbreidingen verleent de brandpolis ook de waarborg voor de schade-eis van de burenspreker.

7

Een Alle Risico's Elektronica

Voor elektronische apparatuur in het algemeen en voor computers in het bijzonder bestaat er een specifieke polis, namelijk de verzekering Alle Risico's Elektronica. Deze verzekering dekt alle oorzaken die van buitenaf inwerken op de toestellen met als voornaamste schadeorzaken brand, diefstal, elektriciteitschade en onhandigheid in gebruik.

Bijkomend kan in deze verzekering ook software meeverzekerd worden.

Apparatuur die in een dergelijke polis verzekerd wordt, dient niet meer opgenomen te worden in de brandverzekering.

8

Een Bestuurders-aansprakelijkheid

Een vzw heeft haar eigen specifieke rechtspersoonlijkheid. Deze laat toe een duidelijke scheiding aan te brengen tussen het persoonlijke vermogen en het vermogen van de vzw.

Niet verwonderlijk dat een meerderheid een bestuurmandaat aanvaardt zonder er lang bij stil te staan.

Jammer genoeg is de tijd dat bestuurders zich achter de rechtspersoon konden verschuilen definitief voorbij. Steeds vaker en om uiteenlopende redenen worden ze voor de rechtbank gedaagd.

Deze verzekering Bestuurdersaansprakelijkheid dekt zowel strafrechtelijke, civiele als administratieve vorderingen tegen leden van de raad van bestuur of directie, waarbij het niet van belang is wie de vordering stelt. Wat rechtsbijstand betreft, voorziet de verzekering in de betaling van de juridische kosten vanaf de aanvang van de gerechtelijke procedure.

C

Ook vrijwilligers lopen risico's...

...wat betreft hun veiligheid en hun gezondheid tijdens het 'werk'.

Vrijwilligersorganisaties dragen wel degelijk verantwoordelijkheid voor de veiligheid en de gezondheid van hun vrijwilligers.

Om deze organisaties te helpen deze verantwoordelijkheid waar te maken hebben wij een checklist toegevoegd.

Door het geven van eenvoudige adviezen wil dit document een handleiding zijn om aan de zorgplicht van de organisaties concreet gestalte te geven. Het geeft aan wat de eventuele risico's zijn en welke verbeteringen op een eenvoudige manier kunnen doorgevoerd worden zonder zware investeringen.

De eerste en misschien wel belangrijkste functie van deze checklist is dat het de organisatie stimuleert tot nadenken over de arbeidsomstandigheden.

Maar niet alleen de organisaties zijn verantwoordelijk voor goede arbeidsomstandigheden. Ook de individuele vrijwilliger kan bijdragen tot een veiligere werkomgeving. Het is daarom van belang dat de vrijwilligers zoveel mogelijk betrokken worden bij de uitvoering van preventiemaatregelen en gewezen worden op hun individuele verantwoordelijkheden.

Belangrijk is deze oefening regelmatig te herhalen, bijvoorbeeld eenmaal om de vier jaar of eerder als de situatie daartoe aanleiding geeft. Dit kan zijn bij belangrijke veranderingen in de organisatie of na ongevallen om herhaling in de toekomst te voorkomen.

Algemene organisatie

Aandachtspunten	Adviezen
Voorlichting	Zorg dat er iemand in de organisatie als aanspreekpunt kan fungeren in verband met werkomstandigheden.
	Zorg dat nieuwe vrijwilligers informatie krijgen over de risico's die ze lopen tijdens het vrijwilligerswerk en de maatregelen die in dit verband werden getroffen.
Werktijden	Zorg dat de werktijden niet te lang zijn en denk hierbij ook aan autorijden van en naar de werkplek.
Bijzondere groepen van vrijwilligers	Geef vrijwilligers informatie over de achtergronden van de mensen die ze zullen ontmoeten tijdens hun werk. Andere gebruiken en gewoonten kunnen tot misverstanden leiden.
	Houd rekening met de leeftijd van de vrijwilligers. Jongeren zijn niet altijd ervaren en ouderen hebben soms lichamelijke beperkingen.
	Houd rekening met extra risico's voor zwangere vrijwilligers.
Ongewenst gedrag (agressie, geweld, seksuele intimidatie,...)	Geef aan welk gedrag niet geaccepteerd hoeft te worden. En zorg dat de vrijwilligers met klachten van ongewenst gedrag bij iemand terecht kunnen (vertrouwenspersoon).
Werken op hoogte	Ladders en trappen moeten geschikt zijn voor het werk, bij voorkeur geen huishoudtrappen of -ladders maar exemplaren die goedgekeurd zijn voor de industrie.
Ongevallenregistratie	Maak een plan voor melding en registratie van ongevallen (wie en hoe).
Noodsituaties	Maak een plan op hoe te handelen in noodgevallen (brand of ongeval).
	Zorg dat iedereen op de hoogte is van dit plan.
	Zorg voor de nodige EHBO-voorzieningen en plaats deze op een goed toegankelijke plaats.
	Zorg voor voldoende brandblusapparatuur op verschillende plaatsen (de plaatselijke brandweer kan u hierbij een handje helpen).
	Regel het onderhoud van deze brandblusapparaten via de leverancier.

	Aandachtspunten	Adviezen
→ Gebouwen en terreinen	Algemeen	Overleg regelmatig met de eigenaar/beheerder van de terreinen over de veiligheid van de bezoekers. Voorzie een procedure voor melding van tekortkomingen. Er zijn voldoende gescheiden toiletten en voorzien van handwasgelegenheid.
	Vluchtroutes	Houd de vluchtroutes vrij van obstakels. Zorg voor duidelijke bordjes met 'UIT' die blijven branden bij stroomuitval. Houd de nooduitgangen vrij, ook aan de buitenkant.
→ Materialen	Veilig gebruik	De vrijwilligers kregen duidelijke instructies over het veilig gebruik van apparatuur en materialen.
	Veilige vervoermiddelen	Zorg dat de vervoermiddelen een goed onderhoudschema hebben en voer dit uit. Zorg voor voldoende veiligheidsvoorzieningen in vervoermiddelen van de organisatie zoals een goed instelbare stoel, traliwerk tussen bagageruimte en zitplaats wanneer regelmatig lading wordt meegenomen, brandblusser, verbandtrommel,...
→ Kantoorwerk	Ergonomie	Zorg voor een goede stoel, een goede beeldschermtafel en een goed instelbare pc.
		Zorg voor een goede zonnewering zodat mensen geen last hebben van het licht.
Klimaat	Klimaat	Zorg bij vergaderingen en andere bijeenkomsten voor een ruimte met voldoende ventilatie en neem regelmatig een pauze.
		Spreek af dat er tijdens de vergaderingen niet gerookt wordt. Roken kan tijdens de pauze in een andere ruimte.

	Aandachtspunten	Adviezen
 Dierenverzorging	Hygiëne	Geef instructies over hygiënisch werken. Organiseer trainingen over het omgaan met agressieve dieren.
		Zorg voor voldoende beschermingsmiddelen afgestemd op de dieren die de vrijwilligers verzorgen zoals leren handschoenen bij katten.
		Wees voorbereid op besmettingen door beten van dieren. Overweeg vaccinatie van vrijwilligers en stel een procedure op voor het handelen bij beten van dieren.
	Schoonmaakmiddelen	Zorg dat de vrijwilligers geïnformeerd zijn over de risico's van de schoonmaakmiddelen die ze gebruiken.
		Schoonmaakmiddelen zijn gevaarlijke stoffen en vaak bijtende stoffen.
		Vervang indien mogelijk deze stoffen zoveel mogelijk door niet of minder schadelijke. Zorg voor goede gebruiksinstructies van de middelen.
Zorg ervoor dat er voldoende beschermingsmiddelen aanwezig zijn voor het werken met schoonmaakmiddelen, zoals geschikte handschoenen en eventueel een beschermende schort.		
Sla de schoonmaakmiddelen op in een aparte, gesloten kast.		
 Hulpverlening	Gevaarlijke stoffen	Geef vrijwilligers goede instructies over de benadering van plaatsen waar gevaarlijke stoffen kunnen voorkomen.
	Hygiëne	Geef instructies over hygiënisch werken. Stel zo nodig weggooihandschoenen ter beschikking.
	Alleen werken	Zorg ervoor dat vrijwilligers bij hulpverlening bij ongevallen altijd ten minste met twee personen werken. Wanneer twee mensen aanwezig zijn, is de mogelijkheid groter om hulp te verlenen of extra hulp in te schakelen.

	Aandachtspunten	Adviezen
→ Kamperen	Kampvuur	<p>Maak regels voor het stoken van open vuren zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alleen een kampvuur maken als er een volwassene bij is; - altijd water of blusmiddelen bij de hand houden; - vuur nooit alleen laten; - voordat het vuur verlaten wordt, eerst doven met water tot er geen rook meer afkomt, daarna afdekken met zand.
	Alcoholische dranken	<p>Maak afspraken over het gebruik van alcohol door de vrijwilligers tijdens het kamperen.</p> <p>Vrijwilligers hebben een verantwoordelijkheid voor de deelnemers tijdens het kamperen. Wanneer een deelnemer bijvoorbeeld onverwachts naar het ziekenhuis moet vervoerd worden, moeten één of meerdere vrijwilligers daartoe in staat zijn.</p>
→ Werken in de natuur	Gereedschap	<p>Let er bij de aanschaf van nieuw gereedschap op dat deze voorzien is van een CE-keurmerk.</p>
		<p>Stel een onderhoudsplan op voor het gereedschap en voer dit ook uit.</p>
		<p>Geef voldoende opleiding aan vrijwilligers die met gevaarlijke machines moeten werken.</p>
		<p>Zorg ervoor dat vrijwilligers die met gevaarlijke machines werken zich steeds in de buurt van andere vrijwilligers bevinden, zodat hulp kan geboden worden bij een eventueel ongeval.</p>
Hygiëne en ziektes	<p>Zorg voor aanwezigheid en gebruik van voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen. Denk hierbij aan gehoorbescherming bij machines met een benzinemotor. Bij bosmaaiers en motorkettingzagen aan het dragen van veiligheidsschoenen, helmen en gezichtsbescherming.</p>	
	<p>Geef vrijwilligers instructie over het risico van tekenbeten, de juiste werkwijze voor het verwijderen van een teek, symptomen van de ziekte van Lyme en dergelijke.</p>	
	<p>Zorg ervoor dat de vrijwilligers weten wanneer ze een dokter moeten raadplegen na een tekenbeet.</p> <p>Stel een tekenpincet beschikbaar aan medewerkers die veldwerkzaamheden uitvoeren.</p>	

	Aandachtspunten	Adviezen
<p>→</p> <p>Reizen, excursies, rondleidingen</p>	Ongevallen	<p>Overweeg of het noodplan ook voorziet in de omstandigheden tijdens reizen en uitstappen. Maak zo nodig een aangepast plan.</p> <p>Wanneer u in het veld bent, kunnen externe hulpverleners niet altijd snel ter plekke zijn. Dit betekent dat u zelf op dergelijke situaties moet voorbereid zijn.</p>
	Alcoholische dranken	<p>Maak afspraken over het gebruik van alcohol door de vrijwilligers tijdens de reizen.</p> <p>Wanneer een deelnemer onverwachts naar het ziekenhuis vervoerd moet worden, zullen één of meerdere vrijwilligers daartoe in staat moeten zijn.</p>
	Materiaal en uitrusting	Zorg voor een deugdelijke uitrusting en onderhoud deze op regelmatige basis.
	Huisbezoek	<p>Maak afspraken met vrijwilligers en 'klanten' over een bezoek aan huis.</p> <p>Wanneer de vrijwilligers mensen aan huis bezoeken, is de kans op onverwachte situaties groot, voornamelijk wanneer zij voor het eerst bij onbekenden op bezoek gaan.</p> <p>Maak goede afspraken, zorg dat de adresgegevens van de klant bij de organisatie bekend zijn en niet alleen bij de vrijwilliger die op bezoek gaat.</p> <p>Maak afspraken over het vrijgeven van telefoon- en adresgegevens van de vrijwilligers aan derden.</p>
	Agressie, seksuele intimidatie	Bereid vrijwilligers die alleen op pad zijn, goed voor op risico's zoals beroving, seksuele intimidatie of agressie.
	<p>→</p> <p>Sport en spel</p>	Verwonding door rondvliegende voorwerpen
Speeltoestellen buiten		Voldoe aan de veiligheidsrichtlijnen van speeltoestellen en laat deze jaarlijks keuren.
Spelen op hoogte		Neem voldoende veiligheidsmaatregelen als er hoger dan 2,5 meter wordt gespeeld.

	Aandachtspunten	Adviezen
<p>→</p> <p>Technische werkzaamheden</p>	Gevaarlijke stoffen	Gebruik voor de gezondheid zo min mogelijk schadelijke stoffen.
		Berg gevaarlijke stoffen op een veilige afgesloten plaats op. Zorg voor aanwezigheid en gebruik van voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen.
		Neem voldoende maatregelen om de risico's van bijtende stoffen te beperken.
	Elektriciteit	Zorg ervoor dat de elektrische apparatuur is voorzien van deugdelijke snoeren, stekkers, invoerpunten en dergelijke. Controleer dit regelmatig en vervang beschadigde apparatuur direct.
		Laat reparaties alleen door deskundigen uitvoeren.
	Geluid	Zorg voor zoveel mogelijk geluidsarme apparatuur. Stel gehoorbescherming ter beschikking wanneer vrijwilligers met lawaaïge apparatuur werken.
<p>→</p> <p>Werken in theater, cafe en dergelijke</p>	Veiligheid in keuken of bar	Voorkom gladde vloeren door gemorste stoffen zo vlug mogelijk op te ruimen.
		Zorg ervoor dat vrijwilligers instructies krijgen om veilig met keukenapparatuur om te gaan.
		Zorg voor een voorziening om gebroken glas veilig op te kunnen ruimen.
		In de keuken zijn voldoende brandblusmiddelen aanwezig.
	Hygiëne	Onderhoud de afzuigkap regelmatig en vervang filters tijdig (minimaal 1 maal per maand).
Schoonmaakmiddelen	Zorg ervoor dat de vrijwilligers geïnformeerd zijn over de risico's van de schoonmaakmiddelen die ze gebruiken.	
	Zorg ervoor dat voldoende beschermingsmiddelen aanwezig zijn voor het werken met schoonmaakmiddelen, zoals geschikte handschoenen en eventueel een beschermende schort.	
		Sla de schoonmaakmiddelen op in een aparte gesloten kast.

	Aandachtspunten	Adviezen
→ Verkeer	Verkeer	Zorg dat bij activiteiten op de openbare weg de weg voldoende wordt afgezet en stel hiervoor voldoende materialen ter beschikking (waarschuwingslint, waarschuwingsborden,...).
		Maak afspraken met de politie over activiteiten op de openbare weg en overleg over de juiste wijze van afzetten.
		Stel veiligheidsvesten ter beschikking van vrijwilligers die activiteiten uitvoeren op de openbare weg.
	Kinderen op de fiets	Maak een instructie waarin duidelijk vermeld staat dat er met kinderen in groep wordt gereden.
→ Water	Personenvervoer	Controleer minstens eens per jaar of iedere bestuurder over een geldig rijbewijs beschikt.
		Stimuleer dat vrijwilligers altijd een codicil met medische persoonsgegevens bij zich dragen.
→ Water	Klimaat	Zorg ervoor dat vrijwilligers het water opgaan met voldoende beschermende kledij voor wisselende weersomstandigheden.
	Hygiëne	Zorg ervoor dat alleen wordt gezwommen in schoon water om de ziekte van Weil, die wordt overgebracht door ratten, te voorkomen.
	Ongevallen	Maak een noodplan voor activiteiten op het water. Hulpverlenende instanties kunnen niet altijd snel ter plekke zijn, wat betekent dat u zelf beter op dergelijke situaties voorbereid moet zijn.
→ Zorg	Lichamelijke belasting	Zorg zo nodig voor (til)hulpmiddelen (karretje, draagriem,...).
		Zie erop toe dat de verschillende werkzaamheden regelmatig afwisselen. Langdurig dezelfde werkzaamheden verrichten kan klachten veroorzaken aan armen, nek en schouders.

Algemene informatie

Voorwaarden

Raadpleeg de voorwaarden van de verzekeringspolissen (het eigen risico, de gedekte goederen, de limieten van de dekking, enz.) op www.belfius-verzekeringen.be.

Dit document is louter informatief. Het vervangt de algemene en bijzondere voorwaarden niet. De algemene en bijzondere voorwaarden blijven de enige referentie m.b.t. de dekkingen en de contractuele bepalingen van de verzekering.

Looptijd polis

De duur van de overeenkomst is in principe één jaar, stilzwijgend hernieuwbaar. De bijzondere voorwaarden kunnen hiervan eventueel afwijken.

Offerte aanvragen

Een offerte met berekening van premies kan u steeds aanvragen via uw consultant of relatiebeheerder. Via de contactpagina's van www.belfius-verzekeringen.be, waar u de lijst met deze contactpersonen kan raadplegen.

Relevante documenten (algemene voorwaarden, productfiches)

De algemene voorwaarden en eventueel beschikbare productfiches zijn kosteloos raadpleegbaar op de productpagina's van www.belfius-verzekeringen.be of bij uw consultant of relatiebeheerder.

Klachten

- Indien u niet tevreden bent, horen wij dat graag. Voor een klacht kan u in de eerste plaats terecht bij uw consultant, relatiebeheerder of polisbeheerder.
- Is dat antwoord niet voldoende, aarzel dan niet u te wenden tot de Klachtendienst van Belfius Verzekeringen, Galilleelaan 5 te 1210 Brussel of via e-mail: klachten@belfius-insurance.be
- U vindt bij de voormelde contacten onvoldoende gehoor? Dan kunt u zich steeds wenden tot de de "Ombudsdienst van de Verzekeringen", de Meeûsquare 35, in 1000 Brussel, of per e-mail: info@ombudsman.as. U vindt alle informatie over deze instantie onder de volgende link: <http://www.ombudsman.as>.

Toepasselijk recht

Het Belgisch recht is van toepassing.

Staat van herkomst van de verzekeraar

Belfius Insurance is een Belgische verzekeringsonderneming.

Nota's

Nota's

